

PITANJA ZA PRIJEMNI ISPIT 2025. IZ PREDMETA OSNOVI EKONOMIJE

1. Ključni ekonomski principi su:

- a) informisanost i pravednost,
- b) produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost,
- c) organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost.

2. Opšte pravilo ponude glasi:

- a) sa rastom cena smanjuje se i ponuđena količina, a sa padom cena dolazi do povećanja ponuđene količine robe,
- b) sa rastom cene raste i ponuđena količina robe, dok sa padom cena ponuđena količina robe se smanjuje,
- c) sa promenom cene ponuđena količina robe se ne menja.

3. Troškovi poslovanja preduzeća su:

- a) izdaci i rashodi preduzeća
- b) podizanje kratkoročnih kredita,
- c) naplata potraživanja.

4. Otvorena privreda je:

- a) privreda koja je uključena u međunarodnu trgovinu
- b) privreda koja sarađuje samo sa susedima,
- c) privreda koja sarađuje samo sa svojim kontinentom.

5. Ponuda i tražnja su važni elementi:

- a) tržišta,
- b) organizacije,
- c) resursa.

6. Devizno tržište je:

- a) mesto na kome se vrši prodaja deviznih obveznica i akcija, b) mesto na kome se vrši kupovina deviznih hartija od vrednosti,
- c) mesto na kome se vrši kupoprodaja deviza i formira devizni kurs.

7. Tržišna privreda je privreda u kojoj:

- a) država reguliše cene,
- b) se cene slobodno formiraju na tržištu,
- c) su cene iskazane u stranim valutama

8. Obveznice su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

9. Duopol je stanje na tržištu sa:

- a) dva prodavca,
- b) nekoliko prodavaca,
- c) mnoštvom prodavaca.

10. Dohodak zajmovnog kapitala je:

- a) renta,
- b) kamata (kao prinos na uložena sredstva),
- c) nadnica.

11. Intenzivnost rada je:

- a) stepen trošenja premeta rada,
- b) stepen trošenja rada u jedinici vremena (gotovo uvek rezultira u većem obimu proizvodnje),
- c) stepen trošenja sredstava za rad.

12. Princip ekonomičnosti (E) predstavlja zahtev da se:

- a) proizvede određen obim proizvodnje uz što manje ulaganja ljudskog rada,
- b) proizvede određena vrednost uz što niže (minimalne) troškove faktora proizvodnje,
- c) ostvari određen dohodak za što kraće vreme.

13. Robni promet obuhvata:

- a) fazu nabavke i fazu prodaje finalnih dobara
- b) fazu prodaje i fazu kupovine,
- c) fazu prodaje i fazu naplate.

14. Potrošnja je:

- a) promet u maloprodaji,
- b) proces zadovoljavanja h potreba,
- c) konzumiranje berzanskih proizvoda.

15. Inflacija je posledica:

- a) veće količine novca u opticaju od potrebne količine,
- b) manje količine novca u opticaju od potrebne količine,
- c) jednakosti količine novca u opticaju i potrebne količine.

16. Varijabilni troškovi se sa promenom obima proizvodnje:

- a) menjaju,
- b) ostaju stalni
- c) i jedno i drugo

17. Varijabilni (proporcionlani) troškovi zavise od:

- a) obima nabavke,
- b) obima zaliha,
- c) obima proizvodnje.

18. Kamatna stopa je odnos između:

- a) kamate i akcijskog kapitala ,
- b) kamate i trgovačkog kapitala,
- c) kamate i zajmovnog kapitala.

19. Društveni proizvod čine:

- a) amortizacija i novostvorena vrednost (nacionalni dohodak),
- b) amortizacija i preneti vrednost (materijalni troškovi),
- c) amortizacija i akumulacija.

20. Trgovački rabat je razlika između:

- a) prodajne i prosečne nabavne cene trgovca,
- b) nivelisane prodajne i nabavne cene trgovca,
- c) prodajne i nabavne cene trgovca.

21. Novac ima funkciju blaga ako je:

- a) oročen,
- b) tezaursan,
- c) konvertovan.

22. Ključni ekonomski principi su:

- a) informisanost i pravednost,
- b) organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost,
- c) produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.

23. Predmeti rada (sirovine) su:

- a) repromaterijal i alati,
- b) polufabrikati i komponente za ugradnju,
- c) materije (sirovine i repromaterijali) na koje ljudi deluju svojim umnim i fizičkim sposobnostima uz pomoć mašina, uređaja i alata da bi ih prilagodili svojim potrebama.

24. Makroekonomija proučava:

- a) ekonomske zakonitosti na nivou ukupne privrede (nacionalne ekonomije),
- b) pravila upravljanja velikim preduzećima,
- c) najveća robna tržišta (nafte, automobila, lekova).

25. Devize su:

- a) efektivni strani novac, zlatnici i srebrnjaci,
- b) sva potraživanja izražena u stranoj valuti (depoziti, menice, čekovi i sl.) kao i efektivni strani novac (novčanice i kovani novac), osim zlatnika i srebrnjaka,
- c) sve obaveze izražene u stranoj valuti, kao i efektivni strani novac, uključujući zlatnik i srebrnjake.

26. Kamata je:

- a) finansijski prinos od akcija,
- b) finansijski prihod od novčanih fondova i pozajmljenih novčanih sredstava,
- c) finansijski prinos od gotovog novca u blagajni.

27. Fiksni troškovi u odnosu na obim proizvodnje su:

- a) zavisni,
- b) delimično zavisni,
- c) nezavisni.

28. Banknota je:

- a) papirni novac,
- b) kovani novac,
- c) žiralni novac

29. Društvena reprodukcija prema razmerama (obimu) može biti:

- a) jednostavna i složena,
- b) prosta, proširena i umanjena,
- c) opšta i posebna.

30. Monopolol je stanje na tržištu sa::

- a) jednim prodavcem,
- b) dva kupca,
- c) više prodavaca.

31. Dividenda je dohodak od:

- a) akcija,
- b) štednih uloga,
- c) obveznica.

32. Amortizacija je proces rabaćenja (trošenja):

- a) sredstava za rad (mašine, uređaji)
- b) materijala,
- c) zemljišta.

33. Tržišna cena je:

- a) prosečna cena proizvodnje,
- b) cena koštanja,
- c) novčani izraz tržišne vrednosti robe.

34. Proces razmene odvija se:

- a) u transportu,
- b) na tržištu,
- c) u fabrici,

35. Akcije su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

36. Prihod od obveznica je:

- a) kamata,
- b) dividenda,
- c) renta.

37. Profit predstavlja razliku između:

- a) vrednosti sredstav za rad i fiksnih troškova,
- b) ukupnog prihoda i varijabilnih troškova,
- c) ukupnih prihoda i ukupnih troškova poslovanja.

38. Slobodna konkurencija je tržišno stanje sa:

- a) dva prodavca i dva kupca,
- b) malim brojem prodavaca i kupaca,
- c) velikim brojem prodavaca i kupaca.

39. Dividendna stopa je odnos između:

- a) dividende i zajmovnog kapitala,
- b) dividende i trgovačkog kapitala,
- c) dividende i akcijskog kapitala.

40. Osnovne funkcije novca su:

- a) ravnomerna raspodela društvenog proizvoda,
- b) uravnoteženje odnosa potrošnje i štednje,
- c) mera vrednosti, sredstvo prometa, sredstvo plaćanja, tezaurisanje i svetski novac.

41. Moneta je:

- a) papirni novac,
- b) kovani novac,
- c) kreditni novac.

42. Princip rentabilnosti (R) iskazuje da se:

- a) proizvede određen obim proizvodnje u što kraće vreme,
- b) ostvari određen dohodak uz štampanje ulaganja faktora proizvodnje, odnosno: $R = \text{dohodak} / \text{osnovna} + \text{obrotna sredstva}$
- c) proizvede određen obim proizvodnje uz što manji utrošak materijala.

43. Osnovni faktori proizvodnje su:

- a) radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada, odnosno radna snaga, zemljište i kapitalna dobra,
- b) mašine, oprema i zgrade,
- c) materijali i oruđa za rad.

44. Tržište je:

- a) celokupnost međusobnih odnosa ponude i tražnje robe i faktora proizvodnje,
- b) celokupnost prodaje i naplate proizvoda,
- c) celokupnost nabavki preduzeća i domaćinstava.

45. Novac je opšti ekvivalent ako je:

- a) roba,
- b) deviza,
- c) od metala.

46. Tržišna vrednost robe se menja:

- a) ako se menja ponuda i tražnja,
- b) ako se menja produktivnost za proizvodnju robe,
- c) ako se menja cena.

47. Novac kao prometno sredstvo se može prikazati obrascem:

- a) R-N-R,
- b) R-R,
- c) N-R-N'.

48. Faktori materijalne proizvodnje su:

- a) zemlja, priroda, klima,
- b) sredstva za rad, predmeti rada i ljudski rad,
- c) proizvodne snage društva.

49. Sitna robna proizvodnja:

- a) ne dominira ni u jednom načinu proizvodnje (periodu razvoja ljudskog društva),
- b) dominira u feudalizmu,
- c) dominira u kapitalizmu.

50. Sredstva za rad čine:

- a) oruđa za rad,
- b) oruđa za rad, sistemi sudova i materijalni uslovi proizvodnje,
- c) mašine, alati, postrojenja i uređaji.